

Seat No.

Rayat Shikshan Sanstha's
Chhatrapati Shivaji College, Satara (Autonomous)
B.A. (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: October/November-2022
Sociology (Optional) Paper-I
SOCO1: Introduction to Sociology

Day and Date: Thursday, 08/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 .....is known as the Father of Indian Sociology.
a) Dr. Radhakamal Mukherjee b) Dr. G. S. Ghurye c) August Comte d) Dr. Irawati Karve
- 2 The book .....was written by August Comte.
a) Basic Sociology b) Sociology
c) Indian Sociology d) Positive philosophy
- 3 .....has proposed the concept of Dominant caste after studying the Indian caste system.
a) Dr. G.S. Ghurye b) Irawati Karve
c) Dr. M. N Srinivas d) A.R. Desai
- 4 Sociology is not a ..... Science.
a) Empirical b) Idealistic c) Theoretical d) None of the above
- 5 According to .....Sociology is the science of social order and social progress.
a) Karl Marx b) August Comte
c) Wilfred Parrott d) Emile Durkheim
- 6 The interaction that takes place is called .....there is direct contact between individuals or groups.
a) Direct Interaction b) Indirect Interaction
c) Unfocused Interaction d) Focused Interaction
- 7 A..... is an abstract patterns values held in the mind, that sets certain limits for behavior.
a) Status b) Role c) Values d) Norms
- 8 The .....is an arrangement of persons in institutionally controlled or defined relationships.
a) Role b) Status c) Social Structure d) Groups

- 9 When the actions of the individual affect the actions of at least one other individual .....is taking place.
a) Social group b) Social structure c) Social interaction d) Social heterogeneity
- 10 According to ..... role is the qualitative aspect of status
a) Parsons b) Rolf Linton c) William Scott d) Ogburn Nimkoff
- 11 .....is a characteristic of social institutions
a) Classification b) Symbols c) Enacted laws d) Prediction
- 12 .....the formation and socialization of the family takes place through the institutions.
a) Family b) Marriage c) Religion d) Education
- 13 According to Harry Johnson .....a is thus a recognized normative pattern.
a) Social group b) Social institutions c) Social Interaction d) Social relation
- 14 According to Mac Iver and page is a wab of social relationship.
a) society b) Stratification c) Control d) Deviation
- 15 ..... is a human society.
a) lack of culture b) lack of interaction c) Definite territory d) Lack of Language

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Indian Sociology
- 2 Origin of Indian Sociology
- 3 Definition and meaning of Social Interaction
- 4 Types of Society

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Development of Indian Sociology
- 2 Cultural values
- 3 Definition and Meaning of the concept of Society
- 4 Needs of Society

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the subject of sociology by giving definition of sociology.
- 2 Explain the types of social interaction by giving definition.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 ..... यांना भारतीय समाजशास्त्राचे जनक म्हणून ओळखले जातात.
अ) डॉ. राधाकमल मुखर्जी ब) डॉ. जी एस घुर्ये क) ऑगस्ट कॉम्स ड) डॉ. इरावती कर्वे

- 2 ऑगस्त कॉम्ट यांनी ..... हे पुस्तक लिहिले आहे.
अ) मुलभूत समाजशास्त्र ब) समाजशास्त्र क) भारतीय समाजशास्त्र ड) पॉझिटीव्ह फिलॉसॉफी
- 3 ..... यांनी भारतीय जातिव्यवस्थेचा अभ्यास करून प्रभावी जाती ही संकल्पना मांडली.
अ) डॉ. जी एस घुर्ये ब) इरावती कर्वे क) डॉ. एम. एन श्रीनिवास ड) ए.आर देसाई
- 4 समाजशास्त्र हे..... शास्त्र नाही
अ) अनुभवजन्य ब) आदर्शवादी क) सैद्धांतिक ड) यापैकी नाही
- 5 .....यांच्या मते सामाजिक व्यवस्था व सामाजिक प्रगती यांचे शास्त्र म्हणजे समाजशास्त्र होय.
अ) कार्ल मार्क्स ब) ऑगस्त कॉम्ट क) विल्फेड पॅरोटो ड) एमिल डूर्खीम
- 6 जेव्हा व्यक्ती वा समुहात प्रत्यक्ष संपर्क येतो तेव्हा घडून येणाऱ्या आंतरक्रियेला .....असे म्हणतात.
अ) प्रत्यक्ष आंतरक्रिया ब) अप्रत्यक्ष आंतरक्रिया
क) अकेंद्रीभूत आंतरक्रिया ड) केंद्रीभूत आंतरक्रिया
- 7 वर्तनावर निश्चित मर्यादा घालणारा, मनात बाळगलेला अमूर्त नमुना म्हणजे .....होय.
अ) दर्जा ब) नियमने क) मुल्ये ड) भूमिका
- 8 संस्थाद्वारे नियंत्रित किंवा निर्धारित केलेल्या परस्पर संबंधांतील व्यक्तींची संरचना म्हणजे .....होय.
अ) भूमिका ब) दर्जा क) सामाजिक संरचना ड) समूह
- 9 जेव्हा एका व्यक्तीच्या क्रियांचा वर्तनाचा प्रभाव दुसऱ्या एखाद्या व्यक्तीच्या क्रियांवर वर्तनावर प्रभाव पडतो तेव्हा ..... घडून येते.
अ) सामाजिक समूह ब) सामाजिक संरचना क) सामाजिक आंतरक्रिया ड) सामाजिक विषमता
- 10 ..... यांच्या मते भूमिका म्हणजे दर्जाचा गुणात्मक पैलू होय
अ) पार्सन्स ब) रॉल्फ लिंटन क) विल्यम स्कॉट ड) ऑगबर्न निमकॉफ
- 11 ..... हे सामाजिक संस्थांचे वैशिष्ट्य आहे
अ) वर्गीकरण ब) प्रतीके क) लिखित कायदे ड) पूर्वकथन
- 12 ..... संस्थेद्वारे कुटुंबाची निर्मिती आणि समाजीकरण घडून येते.
अ) कुटुंब ब) विवाह क) धर्म ड) शिक्षण
- 13 हॅरी जॉन्सन यांच्या मते ..... म्हणजे मान्यताप्राप्त प्रमाणाचे प्रतिमान होय.
अ) सामाजिक समूह ब) सामाजिक संस्था क) सामाजिक आंतरक्रिया ड) सामाजिक संबंध
- 14 मॅकआयव्हर पेज यांच्या मते,.....म्हणजे सामाजिक संबंधांचे जाळे होय.
अ) समाज ब) स्तरिकरण क) नियंत्रण ड) विचलन
- 15 .....हे मानवी समुहाचे वैशिष्ट्य आहे.
अ) संस्कृतीचा अभाव ब) आंतरक्रियेचा अभाव
क) निश्चित भूप्रदेश ड) भाषेचा अभाव

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

- 1 भारतीय समाजशास्त्र
- 2 भारतीय समाजशास्त्राचा उदय

3 सामाजिक आंतरक्रियेच्या व्याख्या व अर्थ

4 समाजाचे प्रकार

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 भारतीय समाजशास्त्राचा विकास

2 सांस्कृतिक मुल्ये

3 समाज या संकल्पनेच्या व्याख्या व अर्थ

4 समाजाच्या गरजा

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 समाजशास्त्राची व्याख्या देऊन समाजशास्त्राचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.

2 सामाजिक आंतरक्रियेची व्याख्या देऊन प्रकार विशद करा.

*****

Model Answer Paper

Rayat Shikshan Sanstha's
Chhatrapati Shivaji College, Satara (Autonomous)
B.A. (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: October/November-2022
Sociology (Optional) Paper-I
SOCO1: Introduction to Sociology

Day and Date: Thursday, 08/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 ..... यांना भारतीय समाजशास्त्राचे जनक म्हणून ओळखले जातात.

अ) डॉ. राधाकमल मुखर्जी ब) डॉ. जी एस घुर्ये क) ऑगस्ट कॉम्ट ड) डॉ. इरावती कर्वे

Option 2

2 ऑगस्ट कॉम्ट यांनी ..... हे पुस्तक लिहिले आहे.

अ) मुलभूत समाजशास्त्र ब) समाजशास्त्र क) भारतीय समाजशास्त्र ड) पॉझिटीव्ह फिलॉसॉफी

Option 4

3 ..... यांनी भारतीय जातिव्यवस्थेचा अभ्यास करून प्रभावी जाती ही संकल्पना मांडली.

अ) डॉ. जी एस घुर्ये ब) इरावती कर्वे क) डॉ. एम. एन श्रीनिवास ड) ए. आर देसाई

Option 3

4 समाजशास्त्र हे ..... शास्त्र नाही

अ) अनुभवजन्य ब) आदर्शवादी क) सैद्धांतिक ड) यापैकी नाही

Option 2

5 ..... यांच्या मते सामाजिक व्यवस्था व सामाजिक प्रगती यांचे शास्त्र म्हणजे समाजशास्त्र होय.

अ) कार्ल मार्क्स ब) ऑगस्ट कॉम्ट क) विल्फेड पॅरोटो ड) एमिल डूर्खीम

Option 2

6 जेव्हा व्यक्ती वा समुहात प्रत्यक्ष संपर्क येतो तेव्हा घडून येणाऱ्या आंतरक्रियेला .....असे म्हणतात.

अ) प्रत्यक्ष आंतरक्रिया ब) अप्रत्यक्ष आंतरक्रिया

क) अकेंद्रीभूत आंतरक्रिया ड) केंद्रीभूत आंतरक्रिया

Option 1

7 वर्तनावर निश्चित मर्यादा घालणारा, मनात बाळगलेला अमूर्त नमुना म्हणजे .....होय.

अ) दर्जा ब) नियमने क) मुल्ये ड) भूमिका

Option 2

8 संस्थाद्वारे नियंत्रित किंवा निर्धारित केलेल्या परस्पर संबंधांतील व्यक्तींची संरचना म्हणजे .....होय.

अ) भूमिका ब) दर्जा क) सामाजिक संरचना ड) समूह

Option 3

9 जेव्हा एका व्यक्तीच्या क्रियांचा वर्तनाचा प्रभाव दुसऱ्या एखाद्या व्यक्तीच्या क्रियांवर वर्तनावर प्रभाव पडतो तेव्हा ..... घडून येते.

अ) सामाजिक समूह ब) सामाजिक संरचना क) सामाजिक आंतरक्रिया ड) सामाजिक विषमता

Option 3

10 ..... यांच्या मते भूमिका म्हणजे दर्जाचा गुणात्मक पैलू होय

अ) पार्सन्स ब) रॉल्फ लिंटन क) विल्यम स्कॉट ड) ऑगबर्न निमकॉफ

Option 2

11 ..... हे सामाजिक संस्थांचे वैशिष्ट्य आहे

अ) वर्गीकरण ब) प्रतीके क) लिखित कायदे ड) पूर्वकथन

Option 2

12 ..... संस्थेद्वारे कुटुंबाची निर्मिती आणि समाजीकरण घडून येते.

अ) कुटुंब ब) विवाह क) धर्म ड) शिक्षण

Option 2

13 हॅरी जॉन्सन यांच्या मते ..... म्हणजे मान्यताप्राप्त प्रमाणाचे प्रतिमान होय.

अ) सामाजिक समूह ब) सामाजिक संस्था क) सामाजिक आंतरक्रिया ड) सामाजिक संबंध

Option 2

14 मॅक आयव्हर पेज यांच्या मते,.....म्हणजे सामाजिक संबंधांचे जाळे होय.

अ) समाज ब) स्तरिकरण क) नियंत्रण ड) विचलन

Option 1

15 .....हे मानवी समुहाचे वैशिष्ट्य आहे.

अ) संस्कृतीचा अभाव ब) आंतरक्रियेचा अभाव

क) निश्चित भूप्रदेश ड) भाषेचा अभाव

Option 3

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

1 भारतीय समाजशास्त्र

Ans:

2 भारतीय समाजशास्त्राचा उदय

Ans:

3 सामाजिक आंतरक्रियेच्या व्याख्या व अर्थ

Ans:

4 समाजाचे प्रकार

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 भारतीय समाजशास्त्राचा विकास

Ans:

2 सांस्कृतिक मुल्ये

Ans:

3 समाज या संकल्पनेच्या व्याख्या व अर्थ

Ans:

4 समाजाच्या गरजा

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 समाजशास्त्राची व्याख्या देऊन समाजशास्त्राचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.

Ans:

2 सामाजिक आंतर्क्रियेची व्याख्या देऊन प्रकार विशद करा.

Ans:

*****